

fra Kysten. Det er ikke mange Bestemmelser, vi have at foreslaa med Hensyn til Fiskeriet her, thi dels vil dette paa Grund af det aabne Havs Indslydelse paa Fiskeriforholdene ved Kysten ikke saa let kunne lide under Misbrugen af den almindelige Fiskerifrihed, at der skulde være megen Trang til modificerende Bestemmelser, dels ville de Forskrifter, der kunne være at give, paa Grund af de lokale Forholds Forskjelligheder ved Kysterne, umulig kunne sammensattes i almindelige Regler, naar disse skulle være tilstrækkelig specialiserede til at saa praktisk Betydning. Da vi derhos ikke have kunnet anse det rigtigt i en almindelig Fiskerilov at optage Bestemmelser, der kun skulle gjælde for enkelte, mer eller mindre begrænsede Lokaliteter (at der i saa Henseende er gjort en Undtagelse med Hensyn til Limfjorden, er begrundet dels i denne Havarms særlige og dels i de historiske Forhold), have vi fundet det rettest at henvisse slige Bestemmelser til lokale Regulative, udfærdigede af Administrationen (§ 17), idet vi i saa Henseende ere i Overensstemmelse med de Regler, der følges i andre Landes nyere Fiskerilovgivning, der i Hovedlovene kun fastslaa Grundtrækkene for Ordningen, medens alle Detailbestemmelser henvises til lokale Anordninger.

§ 14. Det er en bekendt Sag, at intet Fiskeri har voldt saa megen Uro mellem de Fiskende og givet Lovgiveren saa meget at bestille som Aalevaadfiskeriet. Fra de ældste Tider, vi have en Lovgivning om Limfjordsfiskeriet, møde vi Pulsvaaddene, og gjennem Tidernes Løb vil blive Aalevaadene at frembyde det vansteligste Spørgsmaal for Ordningen paa hin Fjord, hvorefter det samme Spørgsmaal i de senere Tider har rejst sig ogsaa paa Rigets andre Fiskevande med den samme Voldsomhed og fremkaldt de samme Modsatninger i Meninger og Paaastande, som ere saa bekendte fra Limfjordslovgivningens Historie. Det er derfor naturligt, at Spørgsmaalet om Aalevaadenes Nytte og Skadelighed har været os et af de aller vigtigste under vort Arbejde, og vi have underkastet det den alvorligste Overvejelse, hertil yderligere opfordrede ved den mangde Andragender, som herom ere indkomne til Udvalget dels gjennem Indenrigsministeriet, dels direkte.

Et Vaad er, som bekendt, et Fiskeredskab, der bestaar af et sækkormet Garn, Kalven eller Hoven, til hvis Munding der er fastbundet tvende Arme eller Binger, som tjene til at gjenne for den Fisk, der skal fanges ved at optages i Kalven. Dette Redskab kan bruges paa en af to Hovedmaader, enten saaledes at Sækken ved Armene drages hen over Haubunden og optager i sig den mødende Fisk (Vaadbrugning), eller saaledes at Sækken ligger stille paa Bunden med oppilet Munding og Fiskene ved Støj i Havet opstrammes og jages ind i Sækken, der samtidig optages af Vandet ved Armene. Vel bruges det ogsaa ved den forstnævnte Anvendelsesmaade af Vaadnet at gjøre nogen Støj i Vandet for at drive Fiskene mod Kalven, ligesom denne ogsaa ved den sidste Anvendelsesmaade drages noget hen over Bunden, men dette er dog kun Blomstændigheder ved de to Methodes, der iøvrigt bestemt adskille sig fra hinanden. Den sidste Methode bruges kun ved Aalefiskeriet (Pulsvaad), hvorimod Vaadbrugning er en ganske almindelig Maade at anvende Vaadnet paa ved Fangsten af næsten alle Slags Fisk.

Vaadbrugningen kan iøvrigt atter finde Sted paa to Maader, enten ved Dragning af Vaadnet mod Land eller en Grund, hvorpaa de dragende gaa (Landdragningsvaad), eller ved Dragning af Vaadnet til et Fartøj, der ligger for Anker ude paa dybere Vaad (Dybvaad). Paa begge disse Maader er Vaadbrugning efter Aal bleven brugt i Limfjorden, hvor Landdragningsvaadene forekomme under Benævnelserne „Kratvaad“, der udlastes fra en Vaad paa Dybet og drages op paa de overlydte Grunde, hvor Fiskerne vade i Vand indtil Landene, og „Sandoaad“, der drages op paa Land og, idet de saaledes bruges paa lavere Vand, derfor ere mindre. Dybvaadene benævnes „Aaleankervaad“ eller „Aalesnurvaad“ (Kringelvaad). Disse Aalevaad, der drages hen over Haubunden, have hidtil alle været forbudte paa Limfjorden (Frdn. 15de Decbr. 1750 § 14), indtil Lovven af 22de Marts 1867 tillod Brugen af Dybvaadene, hvorimod Krat- og Sandoaad endnu ere forbudte.

At Aalevaadene (ikke blot Pulsvaadene, men ogsaa de til Dragning brugte Vaad) have fremkaldt mere Uenighed og Misforstaaelse blandt Fiskerbefolkningen end andre Vaad, har sin Grund dels i deres Indretning, hvorom vi strax skulle tale, dels deri, at Aalefiskeriet er det Fiskeri, der er af den største økonomiske Vigtighed navnlig for vore Smaafiskere paa Bjordene og i de mindre Fiskevande overhovedet, og det er ogsaa netop her, at Klagerne over Aalevaadene ere fremkomne stærkest fra den talrige Fiskerbefolkning, der har sin Bopæl langs Bjordenes og Smaasundenes Kyster og her søger sit Ophold ved det mindre Fiskeri ved Ruser, Aalekroge, Aalestangning o. s. v. Der er imidlertid efter medundforskrede Villemoesens Mening ingen Tvivl om, at Klagerne over Aalevaadene ville lide ligesaa højt fra Fiskerlejerne ved den aabne Kyst, navnlig Drefund, som fra Bjordene, saasnart det bliver Skik at bruge dem der, hvilket endnu ikke har været Tilfældet. Frygten er tilstede, og den grundet paa, at Vaadene odelægge alle lette Fiskeredskaber, Baffer, Redgarn o. desl.

Det ligger i Forholdets egen Natur, at Aalevaadene maa være meget smaaomstede for at fange Aalen, der er en smækker Fisk, som derhos altid søger at trænge gjennem Garnet; de for Limfjorden normerede Aalemaser ere 30 og 24 Linier i Omkreds, saa at Massernes Sider altjaa